

Številka zadeve: U-I-92/93

Datum odločbe: 9. 6. 1994

Področje: svobodna gospodarska pobuda

Izrek: druga alineja prvega odstavka 50. člena Zakona o graditvi objektov se razveljavi. Razveljavitev učinkuje po poteku 6 mesecev od dneva objave te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije.

Dodatno: pojasnilo Ministrstva za gospodarske dejavnosti

Odločitev: 7:1; število PLM: 0, število OLM: 0

SAMO ZA: Jerovšek, Jambrek, Krivic, Šinkovec, Šturm, Testen, Zupančič

SAMO PROTI: Snój

POVZETEK ZADEVE:

Pobudnica izpodbija Zakon o graditvi objektov v delu, ki določa, da se organizacija združenega dela lahko registrira za gradnjo objektov, če ima v delovnem razmerju najmanj dva dipl. inženirja in dva inženirja s končano štiriletno šolo ustrezne smeri z opravljenim strokovnim izpitom in z najmanj tremi leti delovnih izkušenj pri gradnji teh objektov. Trdi, da jih je navedeni zakon postavil v neenakopraven položaj v primerjavi z velikimi podjetji, ki lahko edina zaposlujejo strokovne delavce. Meni tudi, da zakon omogoča podjetništvo samo za izvajanje velikih gradbenih del, onemogoča pa, da bi gradbena podjetja enakopravno izvajala gradbena dela, ki se lahko opravljajo samo v ustreznih letnih časih in so sezonskega značaja. Izpodbijana določba zato krši načelo enakosti pred zakonom in svobodno gospodarsko pobudo.

Ustavno sodišče navaja, da 74. člen Ustave zagotavlja avtonomijo gospodarskih subjektov ne glede na velikost in druge značilnosti, to avtonomijo pa je dopustno omejevati v splošnem interesu le z najnujnejšimi posegi. Izpodbijani zakon nesorazmerno omejuje manjše gospodarske subjekte, ki imajo možnosti, da z gradnjo objektov uporabijo ustrezne strokovne kadre in jih angažirajo na različne zakonite načine (s sklenitvijo delovnega razmerja, s pogodbo o delu) ter tako zagotovijo splošni interes za kvalitetno izvedbo gradbenih del. Ukrep, ki ga predvideva izpodbijani zakon, je zato prekomeren in ni nujno potreben za zavarovanje javnega interesa. Ustavno sodišče je sporno določbo razveljavilo z odložnim učinkom 6 mesecev, da bi lahko DZ sprejel ustavnoskladno ureditev.

EKONOMSKA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	PS			S	
PROTI: Snój	1	1			
ZA: Jerovšek, Jambrek, Krivic, Šinkovec, Šturm, Testen, Zupančič			1	1	1

Odločba:

Odločba vsebuje ekonomsko dimenzijo. Ustavno sodišče je odločilo, da je z izpodbijanim zakonom država posegla v svobodno gospodarsko pobudo predvsem manjših gospodarskih subjektov s tem, ko je zakonsko določila, da se lahko za gradnjo objektov registrirajo le podjetja, ki imajo zaposlen usposobljen kader. S takšno ureditvijo je manjših gospodarskim subjektom onemogočila, da bi javni interes kvalitetne graditve objektov izpolnila na drugačen način od predpisanega, torej z angažiranostjo ustreznega kadra preko drugih zakonitih načinov. Ustavno sodišče je odločilo, da zakonodajalec s predpisanim ukrepom omejuje ustavno zagotovljeno avtonomijo, zadevni ukrep pa ni nujen za

zagotovitev javnega interesa, zato je zakon razveljavilo. Ker pa je to storilo z odložnim učinkom šestih mesecev, gre za **pozicijo 4**.

Nasprotna odločitev:

Če bi v obravnavanem primeru Ustavno sodišče ugotovilo, da je zadevna omejitev oziroma poseg v svobodno gospodarsko pobudo upravičen in nujen ukrep za zavarovanje javnega interesa, bi se postavilo na stran zakonodajalca, s tem pa pritrdilo posegu v svobodno gospodarsko pobudo predvsem manjših gospodarskih subjektov. Šlo bi za **pozicijo 1**.

DRUŽBENA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe			S		PS
PROTI: Snoj				0,5	1
ZA: Jerovšek, Jambrek, Krivic, Šinkovec, Šturm, Testen, Zupančič		1	1	0,5	

Odločba:

V obravnavani zadevi je družbena dimenzija prisotna zaradi razmerja med dvema vrstama upravičencev, in sicer velikih in manjših gospodarskih subjektov. Izpodbijani zakon določa, da se lahko gospodarski subjekt, v konkretnem primeru organizacija združenega dela, registrira za gradnjo objektov le, če ima v delovnem razmerju najmanj dva dipl. inženirja in dva inženirja s končano štiriletno šolo ustrezne smeri z opravljenim strokovnim izpitom in z najmanj tremi leti delovnih izkušenj pri gradnji teh objektov. To lahko na tržišču izpolnijo le velika gradbena podjetja, ki imajo možnost zaposlovanja delavcev s sklenitvijo delovnega razmerja. S svojo odločitvijo, da takšen ukrep prekomerno posega v pravico do svobodne gospodarske pobude, zato je bilo treba izpodbijano določbo razveljaviti, je Ustavno sodišče izenačilo položaj vseh gospodarskih subjektov na trgu. Gre za **pozicijo 3**.

Nasprotna odločitev:

Ustavno sodišče bi odločilo, da zadevni ukrep ni prekomeren, saj je nujno potreben za zagotovitev splošnega interesa za kvalitetno izvedbo gradbenih del, kar lahko zagotovijo le podjetja, ki imajo dlje časa zaposlen ustrezen strokoven in usposobljen kader, s čimer bi šlo za privilegiranje ene skupine upravičencev, in sicer močnejše, zato **pozicija 5**.

AVTORITARNA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe			S		PS
PROTI: Snoj				1	1
ZA: Jerovšek, Jambrek, Krivic, Šinkovec, Šturm, Testen, Zupančič	1	1	1		

Odločba:

Ustavno sodišče je pobudo sprejelo in odločilo, da izpodbijana ureditev ni skladna z Ustavo, saj je menilo, da razveljavljeni ukrep prekomerno posega v pravico pobudnice do svobodne gospodarske pobude. Ker pa je razveljavitev sprejelo z odložnim učinkom 6 mesecev, da bi lahko DZ sprejel ustavnoskladno ureditev, gre za **pozicijo 2**.

Nasprotna odločitev:

Ustavno sodišče bi pobudo zavrnilo, saj bi menilo, da izpodbijani ukrep ni prekomeren in je ureditev skladna z Ustavo. Na ta način bi dalo prednost večjim gospodarskim subjektom in zagovarjalo ohranitev družbenega reda. To bi bila **pozicija 5**.

MEDNARODNA PRAVNA VPETOST (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno-NC)		
Odločitev in sodniki ZA	1	se ne sklicuje na mednarodno/tuje pravo ali sodno prakso
PROTI: Snoj	NC	/

NAKLONJENOST VLADI (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno - NC)		
Odločitev in sodniki ZA	1	Odloči drugače, kot sledi iz mnenja Ministrstva za gospodarske dejavnosti, ki navaja, da je namen izpodbijanega zakona zagotoviti strokovno in kvalitetno gradnjo objektov, kar je mogoče le z zaposlitvijo kvalitetnih in strokovnih kadrov .
PROTI: Snoj	NC	/